

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/52/2007

SPOŁECZNY ZAKRES BEZROBOCIA W POLSCE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

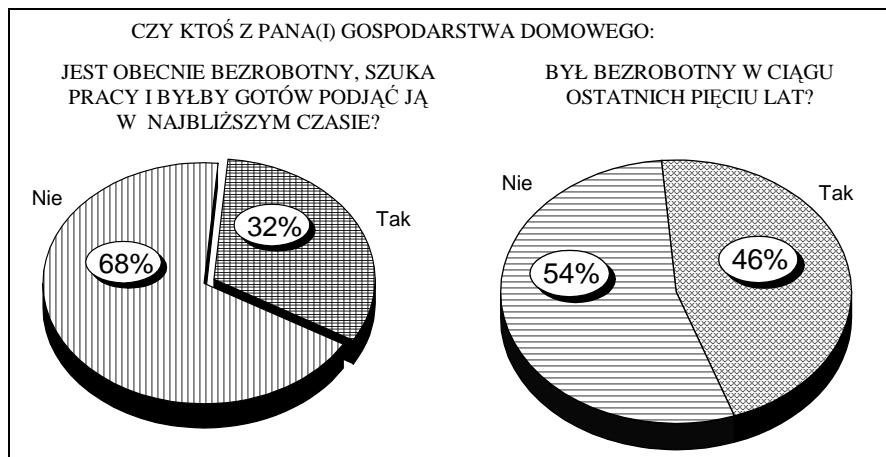
WARSZAWA, MARZEC 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

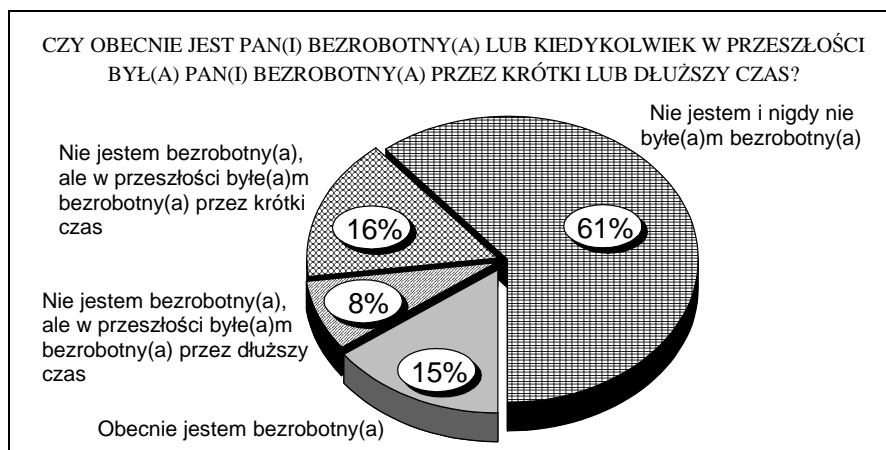

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

- ◆ Z marcowego sondażu wynika, że obecnie w rodzinie co trzeciego respondenta (32%) ktoś jest bezrobotny, szuka pracy i byłby gotów podjąć ją w najbliższym czasie. W ciągu ostatnich pięciu lat bezrobocie dotknęło niemal połowę (46%) gospodarstw domowych.

- ◆ Większość Polaków (61%) nigdy nie doświadczyła bezrobocia, jednak 39% podzieliło już los bezrobotnych. Niemal co czwarty ankietowany (24%) przyznaje, że wprawdzie teraz ma pracę, lecz był bezrobotny w przeszłości (w tym 16% przez krótki czas, a 8% – przez dłuższy). Ponad jedna siódma badanych (15%) obecnie zalicza się do bezrobotnych.

- ◆ Społeczny zakres bezrobocia zależy od przyjętych kryteriów tego zjawiska. Najwięcej jest w Polsce osób mających subiektywne poczucie, że są bezrobotne (15% ogółu dorosłych Polaków). Mniej jest tych, którzy uznając się za bezrobotnych rejestrują się w urzędzie pracy (9%, spadek w ciągu roku o 2 punkty) lub podejmują kroki, by znaleźć pracę, i są gotowi rozpocząć ją w najbliższym czasie (8%, spadek o 3 punkty), najmniej zaś tych, którzy jako bezrobotni rejestrują się w urzędzie, poszukują pracy i gotowi są szybko się zatrudnić (6% ogółu dorosłych, spadek o 2 punkty).

Z naszych badań wynika, że notowanemu przez GUS spadkowi stopy bezrobocia rejestrowanego oraz widocznemu wzrostowi popytu na pracowników towarzyszą pozytywne zmiany opinii Polaków o rynku pracy oraz spadek zagrożenia bezrobociem wśród mających zatrudnienie¹.

Dane statystyczne GUS ilustrują zakres i dynamikę bezrobocia w Polsce, jednak należy pamiętać, że oficjalna statystyka uwzględnia tylko te osoby, które są zarejestrowane w urzędach pracy, dokładnie określając, kogo uważa za bezrobotnego. W naszych badaniach definicję tę pozostawiamy respondentom – oni sami decydują, czy uznają siebie i członków swoich gospodarstw domowych za bezrobotnych. Deklaracje takie pozwalają odtworzyć społeczny zakres bezrobocia, który obejmuje także bezrobocie nierejestrowane.

Interesowało nas, jak wiele rodzin respondentów doświadczyło w ostatnich pięciu latach bezrobocia kogoś z członków rodziny oraz ile gospodarstw domowych w chwili obecnej dotyka ten problem. Pytaliśmy także badanych o ich osobistą sytuację, o to, czy byli kiedyś w przeszłości bezrobotni lub czy są nimi obecnie. Próbowaliśmy dowiedzieć się, ilu spośród tych, którzy zaliczają siebie do grona bezrobotnych, zarejestrowało się w urzędach pracy, szuka zatrudnienia i jest gotowych podjąć je w najbliższym czasie. Na podstawie tych informacji tworzymy cztery wskaźniki ukazujące społeczny zakres bezrobocia w Polsce.

BEZROBOTNI W RODZINACH RESPONDENTÓW

Z deklaracji uzyskanych w marcowym sondażu² wynika, że **w ostatnich pięciu latach** prawie połowa rodzin respondentów (46%) została dotknięta bezrobociem. Podobnie oceniano sytuację w latach 2002–2005. Znacznie lepiej było jedynie w roku 2001, kiedy to tylko nieco ponad jedna trzecia badanych (35%) deklarowała, że w ostatnim pięcioleciu ktoś z ich rodziny pozostawał bez pracy.

¹ Zob. komunikat CBOS „Opinie o rynku pracy i zagrożeniu bezrobociem w latach 2001–2007”, marzec 2007 (oprac. B. Wciórka).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (202) zrealizowano w dniach 2–5 marca 2007 roku na liczącej 931 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego był bezrobotny w ciągu ostatnich pięciu lat?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IV '01 N=1036	IV '02 N=1044	III '03 N=975	III '04 N=1020	III '05 N=1025	III '06 N=1079	III '07 N=931
	w procentach						
Tak	35	49	50	48	50	48	46
Nie	65	51	50	52	50	52	54

Próbując oszacować **odsetek rodzin obecnie dotkniętych bezrobociem** zapytaliśmy respondentów o to, czy ktoś z ich gospodarstwa domowego jest teraz bezrobotny, poszukuje pracy i jest gotów podjąć ją w najbliższym czasie. Z uzyskanych deklaracji wynika, że bezrobotnych można spotkać w co trzecim gospodarstwie domowym (32%).

Odsetek rodzin bezpośrednio doświadczających bezrobocia ulegał w ostatnich sześciu latach wahaniom – najniższy był w roku 2001 (26%), a najwyższy w 2005 roku (38%), jednak w ostatnich dwóch latach pozostaje stabilny.

Tabela 2

Czy ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego jest obecnie bezrobotny, szuka pracy i byłby gotów podjąć ją w najbliższym czasie?*	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IV '01	IV '02	III '03	III '04	III '05	III '06	III '07
	w procentach						
Tak	26	35	37	33	38	33	32
Nie	74	65	63	67	61	66	68
Trudno powiedzieć	0	0	0	0	1	1	0

* W latach 2001–2004 pytano, czy ktoś w gospodarstwie domowym jest obecnie bezrobotny

Bezrobocie najbardziej dotyka rodziny najuboższe, w których miesięczne dochody na osobę nie przekraczają 300 zł, żyjące w złych warunkach materialnych. Trudna sytuacja ekonomiczna rodziny zwiększa prawdopodobieństwo bezrobocia jej członków, gdyż utrudnia zdobywanie i podwyższanie poziomu wykształcenia oraz kwalifikacji zawodowych, często także uniemożliwia aktywne poszukiwanie pracy. Trzeba jednak pamiętać, że częściej wpływ jest odwrotny – to bezrobocie osoby pozostającej we wspólnym gospodarstwie domowym niekorzystnie wpływa na kondycję rodziny³. Natomiast im lepsze warunki bytowe gospodarstwa domowego, a także im wyższa pozycja społeczno-zawodowa badanych, tym na ogół rzadziej rodziny doświadczają bezrobocia. W najlepszej sytuacji są rodziny kadry

³ W przygotowaniu komunikat „Bezrobotni o swojej sytuacji życiowej”.

kierowniczej i inteligencji oraz pracowników umysłowych niższego szczebla, ludzie z wyższym wykształceniem.

Zwraca uwagę fakt, że w porównaniu z ubiegłorocznym pomiarem znacznie zmalało bezrobocie w rodzinach najmłodszych respondentów (z 48% do 37%) oraz uczniów i studentów (z 34% do 24%), podczas gdy w rodzinach pozostałej młodzieży oraz badanych w średnim i starszym wieku sytuacja się nie zmieniła

BEZROBOCIE W DOŚWIADCZENIU OSOBISTYM

Większość Polaków nigdy osobiście nie doświadczyła bezrobocia, jednak w ostatnich sześciu latach grupa ta powoli, ale systematycznie maleje. Stopniowo rośnie natomiast grupa Polaków, którzy podzielili już los bezrobotnych.

W tegorocznym sondażu trzy piąte badanych (61%) zadeklarowało, że nie są i nigdy nie byli bezrobotni. Niemal dwie piąte (39%) przyznało, że doświadczyli lub obecnie doświadczają bezrobocia. Co czwarty respondent (24%) przyznaje, że wprawdzie teraz ma pracę, lecz w przeszłości był bezrobotny (w tym 16% przez krótki czas, a 8% – przez dłuższy). Ponad jedna siódma ankietowanych (15%) obecnie zalicza się do bezrobotnych⁴.

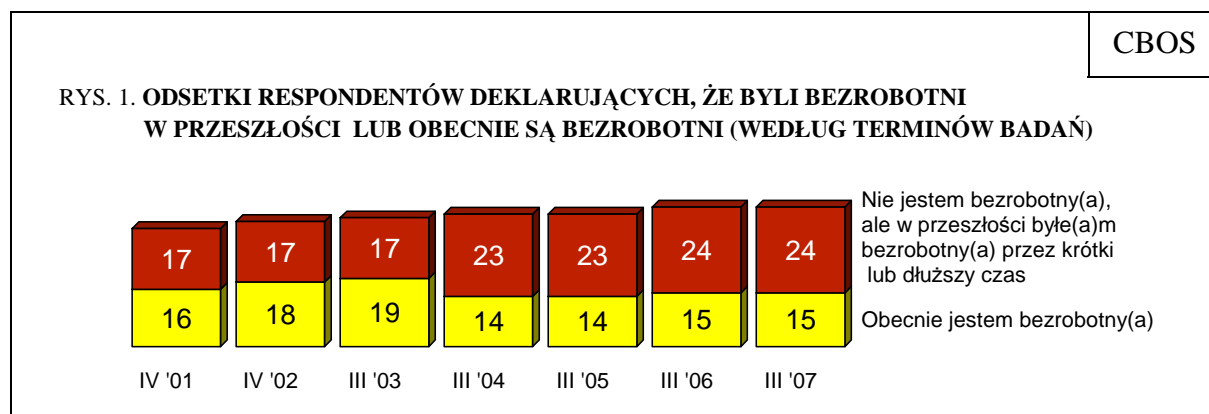
Tabela 3

Czy obecnie jest Pan(i) bezrobotny(a) lub kiedykolwiek w przeszłości był(a) Pan(i) bezrobotny(a) przez krótki lub dłuższy czas?	Wskazania respondentów według terminów badań						
	IV '01	IV '02	III '03	III '04	III '05	III '06	III '07
	w procentach						
Nie jestem i nigdy nie byłem(a)m bezrobotny(a)	67	65	64	63	63	61	61
Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości byłem(a)m bezrobotny(a) przez krótki czas	11	12	13	17	16	16	16
Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości byłem(a)m bezrobotny(a) przez dłuższy czas	6	5	4	6	7	8	8
Obecnie jestem bezrobotny(a)	16	18	19	14	14	15	15

⁴ Część badanych, którzy odpowiadając na to pytanie uznali się za bezrobotnych, w pytaniu zamieszczonym na końcu ankiety określiło się jako: niepracujący z innych powodów (8 osób), gospodynie domowe (7 osób), uczniowie i studenci (3 osoby), pracownicy fizyczno-umysłowi (3 osoby), robotnicy wykwalifikowani (2 osoby) oraz jako przedstawiciele różnych innych zawodów (4 osoby). Niekonsekwencje wynikają zapewne z niejasnej sytuacji, w jakiej znajdują się badani, oraz z braku precyzyjnej definicji osoby bezrobotnej. Zob. też tabele aneksowe.

Tabela 4

Czy obecnie jest Pan(i) bezrobotny(a) lub kiedykolwiek w przeszłości był(a) Pan(i) bezrobotny(a)?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	IV '01		IV '02		III '03		III '04		III '05		III '06		III '07	
	w procentach													
Nie jestem i nigdy nie był(a)m bezrobotny(a)	67	67	65	65	64	64	63	63	63	63	61	61	61	61
Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości był(a)m bezrobotny(a) przez krótki lub dłuższy czas	17	33	17	35	17	36	23	37	23	37	24	39	24	39
Obecnie jestem bezrobotny(a)	16		18		19		14		14		15		15	

Najbardziej dotknięte bezrobociem jest młode pokolenie, a szczególnie badani w wieku, kiedy zazwyczaj zakłada się rodzinę (mający od 25 do 34 lat). Co czwarty z nich (26%) obecnie zalicza siebie do bezrobotnych, a ponad dwie piąte (44%) wprawdzie już ma zatrudnienie, ale w przeszłości byli bez pracy. Niespełna co trzeci badany z tej grupy wiekowej (30%) nigdy nie był bezrobotny. Mniej obciążeni są najmłodsi badani (w wieku od 18 do 24 lat), wśród których większość (60%) nigdy nie doświadczyła bezrobocia, jednak obecnie co piąty (20%) jest bez pracy. Odnotowujemy także, że w miarę przechodzenia do starszych grup liczba bezrobotnych maleje, a rośnie odsetek respondentów, którzy nigdy nie byli bezrobotni (im starsi, tym dłużej żyli w okresie PRL, gdy pełne zatrudnienie było ustawowo zapewnione).

Do najbardziej doświadczonych bezrobociem należą także osoby wywodzące się z rodzin najgorzej sytuowanych, w których miesięczne dochody nie przekraczają 300 zł na osobę. Dwie piąte z nich (40%) obecnie nie ma pracy, jedna czwarta (25%) była w grupie bezrobotnych w przeszłości i tylko nieco ponad jedna trzecia (35%) nigdy nie była bez pracy. Im wyższe natomiast dochody na osobę w rodzinie, tym mniej osób dotkniętych bezrobociem⁵.

⁵ Wiadomo, że zła kondycja rodziny sprzyja bezrobociu (utrudnia zdobycie kwalifikacji i poszukiwanie pracy), ale i odwrotnie – pozostawanie bez pracy obniża poziom życia rodziny, trudno więc w tym przypadku orzekać jednoznacznie o kierunku uwarunkowań.

Trzecią kategorią respondentów bardziej niż inne narażonych na bezrobocie (głównie w przeszłości) są robotnicy niewykwalifikowani. Tylko ponad jedna trzecia z nich (35%) nigdy nie była bezrobotna, a większość (65%) osobiście przekonała się, czym jest bezrobocie, z tym jednak, że obecnie zaledwie 5% badanych z tej grupy jest bez pracy.

Natomiast najmniej doświadczeni bezrobociem są rolnicy, tzn. właściciele prywatnych gospodarstw rolnych i pomagający im członkowie rodzin (91% z nich nigdy nie było bezrobotnymi i tylko 9% ma takie doświadczenia), co zapewne wiąże się ze specyfiką ich sytuacji zawodowej, ale także z bardziej zaawansowanym niż w innych grupach przeciętnym wiekiem⁶. Przed bezrobociem chroni także wysoka pozycja społeczno-zawodowa. Na przykład, wśród badanych należących do kadry kierowniczej i inteligencji ponad dwie trzecie (68%) nigdy nie doznało bezrobocia i tylko co trzecia osoba została nim dotknięta (zob. tabele aneksowe).

SPOŁECZNA MAPA BEZROBOCIA

Respondentów, którzy zaliczyli siebie do grona bezrobotnych, zapytaliśmy również o to, czy są zarejestrowani w urzędzie pracy oraz czy poszukują zatrudnienia i są gotowi podjąć je w najbliższym czasie. Na podstawie ich odpowiedzi wyodrębniliśmy cztery kategorie bezrobotnych (zob. tabela 5).

Pierwszą stanowią badani, którzy deklarują, że obecnie są bezrobotni (i niczego więcej o nich nie wiemy) – tak samo jak przed rokiem stanowią oni ponad jedną siódmą badanych (15%). Drugą kategorię tworzą ankietowani deklarujący, że są bezrobotni i zarejestrowani w urzędzie pracy (9%, spadek o 2 punkty od roku 2006). Trzecia grupa to – według uzyskanych deklaracji – bezrobotni poszukujący pracy i gotowi podjąć ją w najbliższym czasie (8%, spadek o 3 punkty). Najmniej liczna jest czwarta kategoria, która powstała z zastosowania wszystkich wymienionych kryteriów bezrobocia – zaledwie sześciu badanych na stu (6%, spadek o 2 punkty) to ludzie, którzy uznają się za bezrobotnych, a jednocześnie są zarejestrowani w urzędzie pracy oraz poszukują zatrudnienia i są gotowi podjąć je w najbliższym czasie.

⁶ Należy jednak podkreślić, że obraz bezrobocia na wsi w zasadzie nie odbiega od przeciętnego, choć odsetek badanych, którzy uznają się obecnie za bezrobotnych, jest na wsi nieco wyższy niż w miastach różnej wielkości.

Tabela 5

Charakterystyka społeczno-demograficzna wszystkich respondentów	Badani, którzy uznają się za bezrobotnych			
	Ogółem	oraz deklarują, że:		
		są zarejestrowani w urzędzie pracy	poszukują pracy i gotowi są podjąć ją w najbliższym czasie	są zarejestrowani, poszukują pracy i gotowi są podjąć ją w najbliższym czasie
	w procentach			
Badani ogółem	15	9	8	6
Wiek				
18 – 24 lata	20	15	14	12
25 – 34	26	15	14	11
35 – 44	17	13	8	7
45 – 54	14	8	7	5
55 – 64	10	5	7	5
65 lat i więcej	0	0	0	0
Płeć				
Mężczyźni	13	9	8	6
Kobiety	16	10	8	6
Miejsce zamieszkania				
Wieś	17	11	10	8
Miasto do 20 tys.	11	9	3	3
20 – 100 tys.	15	13	11	10
101 – 500 tys.	13	6	4	3
501 tys. i więcej	13	4	8	4
Wykształcenie				
Podstawowe	14	10	9	7
Zasadnicze zawodowe	18	12	8	7
Średnie	15	10	9	7
Wyższe	7	2	4	1
Bierni zawodowo				
Renciści	0	0	0	0
Emeryci	0	0	0	0
Uczniowie i studenci	5	0	1	0
Gospodynie domowe i inni**	39	6	7	0
Dochody na jedną osobę w rodzinie				
Do 300 zł	40	30	28	26
301 – 500	19	10	10	8
501 – 900	6	3	3	2
901 – 1200	1	0	0	0
Powyżej 1200 zł	0	0	0	0
Ocena własnych warunków materialnych				
Złe	27	18	16	13
Średnie	12	7	7	5
Dobre	9	7	5	4
* W naszym badaniu wiek aktywności zawodowej oznacza dla mężczyzn 18–64 lata, a dla kobiet 18–59 lat				
** Dane dotyczące tej kategorii społecznej należy traktować ostrożnie z powodu małej liczebności w próbie				

Wynika z tego, że społeczny zakres bezrobocia w znacznym stopniu zależy od przyjętych kryteriów. Najszerszy jest wtedy, gdy bierzemy pod uwagę tylko subiektywne poczucie badanych, że są bezrobotni. Wyraźnie zawęża się, gdy uwzględniamy dodatkowo fakt rejestracji w urzędzie pracy lub poszukiwanie zatrudnienia i gotowość jego podjęcia. Natomiast najwęższy zakres bezrobocia ma wtedy, gdy stosujemy wszystkie wymienione kryteria i bierzemy pod uwagę zarówno subiektywne poczucie badanych, że są bezrobotni, jak i deklaracje świadczące o podejmowaniu przez nich działań mających na celu znalezienie pracy (są zarejestrowani w urzędzie, poszukują pracy i są gotowi szybko ją podjąć).

Z przedstawionych danych wynika, że dysproporcja między odsetkiem badanych uznających się za bezrobotnych a odsetkiem rzeczywiście próbujących uwolnić się od bezrobocia widoczna jest we wszystkich porównywanych grupach społeczno-demograficznych.

Niezależnie od przyjętych kryteriów bezrobocia, potwierdzają się też wcześniejsze spostrzeżenia, że najbardziej zagrożeni są nim ludzie najgorzej sytuowani (o dochodach poniżej 300 zł na osobę w rodzinie), żyjący w złych warunkach materialnych⁷ oraz – co należy szczególnie podkreślić – należący do młodego pokolenia (w wieku od 18 do 34 lat). Przed bezrobociem chroni natomiast przede wszystkim wyższe wykształcenie oraz dobra sytuacja finansowa.

Dalsze analizy ukazują, że społeczny zakres bezrobocia jest większy, gdy omawiane wskaźniki obliczamy dla badanych będących w **wieku aktywności zawodowej** – dla mężczyzn jest to wiek od 18 do 64 lat, a dla kobiet od 18 do 59 lat (zob. tabele aneksowe). Z porównania wynika jednak, że tylko w niektórych grupach społeczno-demograficznych wskaźniki bezrobocia obliczone dla osób w wieku aktywności zawodowej są wyższe od tych, które obliczaliśmy dla ogółu badanych. Dotyczy to głównie kobiet, mieszkańców wsi, osób z wykształceniem podstawowym, żyjących w złych warunkach materialnych.

Jeszcze raz potwierdza się, że społeczna mapa bezrobocia w znacznym stopniu zależy od tego, w jaki sposób definiujemy to zjawisko. Od przyjętych wskaźników zależy też, czy w ostatnich dwóch latach odnotowujemy jakieś zmiany w poziomie bezrobocia. Gdy uwzględniamy wskaźnik oparty tylko na deklaracjach respondentów, to zmian nie widać (zarówno w ubiegłym roku, jak i obecnie, bezrobocie dotyka 15% ankietowanych). Są one

⁷ Zachodzi tutaj także zależność odwrotna – bezrobocie wpływa na pogorszenie sytuacji bytowej osób nim dotkniętych.

jednak dostrzegalne, gdy porównujemy pozostałe wskaźniki. Wynika z nich, że w ostatnim roku nastąpił pewien spadek bezrobocia. Stosunkowo najlepiej widać go na przykładzie wskaźników liczonych dla osób w wieku aktywności zawodowej, obejmujących tych wszystkich, którzy uznają siebie za bezrobotnych oraz poszukują pracy i gotowi są ją podjąć w najbliższym czasie (ich liczba spadła w ostatnim roku z 14% do 10%), a także – choć w mniejszym stopniu – tych, którzy poza tym wszystkim jeszcze zarejestrowali się w urzędzie zatrudnienia (spadek z 11% do 8%). Zmniejszenie bezrobocia odnotowujemy więc głównie wśród tych ludzi w wieku aktywności zawodowej, którzy mają silną motywację do podjęcia pracy.

Tabela 6

Wskaźniki bezrobocia według terminów badań liczone dla:	Badani, którzy uznają się za bezrobotnych oraz deklaruja, że:			
	Ogółem	są zarejestrowani w urzędzie pracy	poszukują pracy i gotowi są podjąć ją w najbliższym czasie	są zarejestrowani, poszukują pracy i gotowi są podjąć ją w najbliższym czasie
w procentach				
- wszystkich badanych				
III '06	15	11	11	8
III '07	15	9	8	6
- badanych w wieku aktywności zawodowej*				
III '06	20	14	14	11
III '07	18	12	10	8
* W naszym badaniu wiek aktywności zawodowej oznacza dla mężczyzn 18–64 lata, a dla kobiet 18–59 lat				

★

★

★

Z deklaracji ankietowanych wynika, że w ciągu ostatnich pięciu lat w niemal co drugim gospodarstwie domowym ktoś był bezrobotny, a w chwili obecnej bezrobocie dotyka bezpośrednio co trzecią rodzinę. Okazuje się ponadto, że większość Polaków nigdy osobiście nie doświadczyła bezrobocia, jednak w ostatnich sześciu latach grupa ta powoli, ale systematycznie maleje. Stopniowo rośnie natomiast liczba Polaków, którzy podzielili już los bezrobotnych (obecnie stanowią oni niemal dwie piąte badanych).

W chwili obecnej do grona bezrobotnych zalicza siebie ponad jedna siódma ankietowanych. Społeczny zakres bezrobocia ustalony na podstawie takiego subiektywnego poczucia jest najszerszy. Mniej jest osób, które uznając się za bezrobotne starają się o pracę i są gotowe podjąć ją w najbliższym czasie, a szczególnie tych, które poza tym rejestrują się jeszcze w urzędzie pracy. Dysproporcja między odsetkiem badanych uznających się za bezrobotnych a odsetkiem rzeczywiście próbujących uwolnić się od bezrobocia jest widoczna we wszystkich porównywanych grupach społeczno-demograficznych. Okazuje się ponadto, że w ostatnim roku odnotowujemy niewielki spadek bezrobocia, ale głównie wśród ludzi w wieku aktywności zawodowej, mających silną motywację do podjęcia pracy.

Opracowała

Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Czy ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego był bezrobotny w ciągu ostatnich pięciu lat?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	46	54	929
Płeć			
Mężczyźni	46	54	438
Kobiety	46	54	492
Wiek			
18-24 lat	55	45	144
25-34	61	39	165
35-44	46	54	132
45-54	52	48	182
55-64	39	61	139
65 lat i więcej	24	76	168
Miejsce zamieszkania			
Wieś	48	52	351
Miasto do 20 tys.	48	52	126
20-100 tys.	45	55	185
101-500 tys.	40	60	162
501 tys. i więcej mieszk.	50	50	105
Wykształcenie			
Podstawowe	42	58	280
Zasadnicze zawodowe	53	47	239
Średnie	47	53	319
Wyższe	41	59	92
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	40	60	54
Prac. umysł. niż. szczebla	42	58	68
Pracownicy fiz. - umysł.	56	44	95
Robotnicy wykwalifikowani	48	52	88
Robotnicy niewykwalifik.	53	47	41
Rolnicy	31	69	49
Pracujący na własny rach.	42	58	26
Bierni zawodowo			
Renciści	37	63	59
Emeryci	28	72	238
Uczniowie i studenci	43	57	65
Bezrobotni	91	9	109
Gospodynie domowe i inni	61	39	38
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	41	59	109
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	48	52	70
sekt. pryw. poza rolnict.	52	48	194
prywatnym gosp. rolnym	28	72	54
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	77	23	66
301-500	61	39	125
501-900	40	60	217
901-1200	31	69	88
Powyżej 1200 zł	23	77	61
Ocena własnych war. mater.			
Złe	55	45	214
Średnie	44	56	419
Dobre	43	57	297
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	39	61	67
Raz w tygodniu	43	57	464
1-2 razy w miesiącu	52	48	149
Kilka razy w roku	48	52	156
W ogóle nie uczestniczy	57	43	91
Poglądy polityczne			
Lewica	45	55	137
Centrum	50	50	262
Prawica	40	60	265
Trudno powiedzieć	49	51	260

Tabela 2. Czy ktoś z Pana(i) gospodarstwa domowego jest obecnie bezrobotny, szuka pracy i byłby gotów podjąć ją w najbliższym czasie?

(%)

	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	68	0	931
Płeć				
Mężczyźni	32	67	0	438
Kobiety	31	68	1	493
Wiek				
18-24 lat	37	63	0	144
25-34	40	59	1	167
35-44	30	70	0	132
45-54	39	60	0	182
55-64	25	74	1	139
65 lat i więcej	17	83	1	168
Miejsce zamieszkania				
Wieś	34	66	0	352
Miasto do 20 tys.	36	64	0	126
20-100 tys.	31	69	0	185
101-500 tys.	25	74	2	162
501 tys.i więcej mieszk.	31	69	0	106
Wykształcenie				
Podstawowe	31	67	1	281
Zasadnicze zawodowe	37	63	0	239
Średnie	32	68	0	319
Wyższe	18	81	2	93
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	15	85	0	54
Prac.umysł.niż.szczebła	17	83	0	68
Pracownicy fiz.- umysł.	22	78	0	95
Robotnicy wykwalifikowani	28	72	0	88
Robotnicy niewykwalifik.	27	71	2	41
Rolnicy	24	76	0	49
Pracujący na własny rach.	30	70	0	26
Bierni zawodowo				
Renciści	31	69	0	59
Emeryci	17	82	1	238
Uczniowie i studenci	24	74	2	65
Bezrobotni	97	3	0	109
Gospodynie domowe i inni	47	53	0	39
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	17	82	1	109
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	23	77	0	70
sekt. pryw. poza rolnict.	25	75	0	195
prywatnym gosp. rolnym	24	76	0	54
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	60	40	0	66
301-500	44	54	2	126
501-900	25	75	0	217
901-1200	14	86	0	88
Powyżej 1200 zł	6	94	0	61
Ocena własnych war. mater.				
Złe	47	52	1	214
Średnie	28	71	1	420
Dobre	26	74	0	298
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	71	0	67
Raz w tygodniu	29	71	0	465
1-2 razy w miesiącu	37	63	0	149
Kilka razy w roku	33	66	1	156
W ogóle nie uczestniczy	38	61	2	92
Poglądy polityczne				
Lewica	32	68	0	139
Centrum	31	69	0	262
Prawica	27	72	1	265
Trudno powiedzieć	37	63	1	260

Tabela 3. Czy obecnie jest Pan(i) bezrobotny(a) lub kiedykolwiek w przeszłości był(a) Pan(i) bezrobotny(a) przez krótki lub dłuższy czas? 1 - Nie jestem i nigdy nie byłem(a)m bezrobotny(a); 2 - Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości byłem(a)m bezrobotny(a) przez krótki czas; 3 - Nie jestem bezrobotny(a), ale w przeszłości byłem(a)m bezrobotny(a) przez dłuższy czas; 4 - Obecnie jestem bezrobotny(a)

(%)

	1	2	3	4	Liczba osób
Ogółem	61	16	8	15	931
Płeć					
Mężczyźni	60	19	8	13	438
Kobiety	63	14	7	16	493
Wiek					
18-24 lat	60	16	4	20	144
25-34	30	33	11	26	167
35-44	51	21	11	17	132
45-54	59	16	10	14	182
55-64	76	9	5	10	139
65 lat i więcej	93	3	3	0	168
Miejsce zamieszkania					
Wieś	61	16	6	17	352
Miasto do 20 tys.	62	18	8	11	126
20-100 tys.	58	15	13	15	185
101-500 tys.	64	16	8	13	162
501 tys. i więcej mieszk.	65	19	2	13	106
Wykształcenie					
Podstawowe	75	6	6	14	281
Zasadnicze zawodowe	53	19	10	18	239
Średnie	57	20	8	15	319
Wyższe	59	28	6	7	93
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	68	26	5	2	54
Prac. umysł. niż. szczebla	50	43	7	0	68
Pracownicy fiz. - umysł.	46	37	14	3	95
Robotnicy wykwalifikowani	51	27	19	3	88
Robotnicy niewykwalifik.	35	31	28	5	41
Rolnicy	91	6	1	2	49
Pracujący na własny rach.	49	40	10	0	26
Bierni zawodowo					
Renciści	77	13	10	0	59
Emeryci	92	4	4	0	238
Uczniowie i studenci	91	4	0	5	65
Bezrobotni	0	0	1	99	109
Gospodynie domowe i inni	41	12	8	39	39
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	65	27	8	0	109
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	46	36	17	1	70
sekt. pryw. poza rolnict.	44	37	16	2	195
prywatnym gosp. rolnym	92	5	1	2	54
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	35	18	7	40	66
301-500	48	20	13	19	126
501-900	72	16	6	6	217
901-1200	73	17	9	1	88
Powyżej 1200 zł	78	20	3	0	61
Ocena własnych war. mater.					
Złe	53	12	8	27	214
Średnie	66	14	8	12	420
Dobre	61	23	7	9	298
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	76	5	4	15	67
Raz w tygodniu	65	17	7	11	465
1-2 razy w miesiącu	60	15	6	19	149
Kilka razy w roku	51	22	12	15	156
W ogóle nie uczestniczy	53	14	10	24	92
Poglądy polityczne					
Lewica	64	18	5	13	139
Centrum	64	14	9	13	262
Prawica	65	18	6	10	265
Trudno powiedzieć	54	16	9	20	260

Tabela 4

Charakterystyka społeczno-demograficzna respondentów w wieku aktywności zawodowej*	Badani, którzy uznają się za bezrobotnych oraz deklarują, że:			
	Ogółem	są zarejestrowani w urzędzie pracy	poszukują pracy i gotowi są podjąć ją w najbliższym czasie	są zarejestrowani, poszukują pracy i gotowi są podjąć ją w najbliższym czasie
	w procentach			
Ogółem	18	12	10	8
Wiek				
18 - 24 lata	20	15	14	12
25 - 34	26	15	14	11
35 - 44	17	13	8	7
45 - 54	14	8	7	5
55 - 64	13	7	9	6
Płeć				
Mężczyźni	15	10	10	7
Kobiety	22	14	11	9
Miejsce zamieszkania				
Wieś	22	14	13	11
Miasto do 20 tys.	16	12	4	4
20 - 100 tys.	18	15	14	12
101 - 500 tys.	16	8	5	3
501 tys. i więcej	15	5	10	5
Wykształcenie				
Podstawowe	24	17	15	12
Zasadnicze zawodowe	20	13	9	7
Średnie	17	11	10	8
Wyższe	8	2	4	2
Bierni zawodowo				
Renciści	0	0	0	0
Emeryci	0	0	0	0
Uczniowie i studenci	5	0	1	0
Gospodynie domowe i inni**	44	7	8	0
Dochody na jedną osobę w rodzinie				
Do 300 zł	41	31	29	26
301 - 500	20	11	11	8
501 - 900	9	5	5	3
901 - 1200	2	0	0	0
Powyżej 1200 zł	0	0	0	0
Ocena własnych warunków materialnych				
Złe	37	25	22	18
Średnie	16	9	9	6
Dobre	11	8	6	5
* W naszym badaniu wiek aktywności zawodowej oznacza dla mężczyzn 18-64 lata, a dla kobiet 18-59 lat				
** Dane dotyczące tej kategorii społecznej należy traktować ostrożnie z powodu małej liczebności w próbie				